LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 12/2026 vp)

erityisasiantuntija Sami Makkonen
verkkojen hallinta- ja avaruusyksikkö
liikenne- ja viestintäministeriö

Tausta

- Ministeriössä valmisteltiin syksyllä 2024 liikenne- ja viestintävaliokunnan aloitteesta selvitys GPS-häirintälaitteita koskevan sääntelyn muutos- ja täydentämistarpeista.
- Selvityksessä ministeriö katsoi, että sen on perusteltua aloittaa lainsäädäntöhanke radiotaajuuksilla tapahtuvaan häirintään tarkoitettuja laitteita koskevan lainsäädännön päivittämiseksi.
- Liikenne- ja viestintävaliokunta kannusti vastauksessaan ministeriötä aloittamaan lainvalmisteluhankkeen pikaisesti.
- Säädöshanke asetettiin vuoden 2025 alussa.

Pääasiallinen sisältö

- Esityksellä selvennettäisiin ja täsmennettäisiin radiohäirintään tarkoitettuja laitteita koskevaa sääntelyä sekä saatettaisiin laitteiden oikeudeton hallussapito rangaistavaksi.
- Häirintälaitteina pidettäisiin kaikkia laitteita, joiden ensisijainen käyttötarkoitus on haitallisen häiriön aiheuttaminen lailliselle radionavigoinnille tai -viestinnälle.
  - Ei pelkästään GPS-häirintään tarkoitetut laitteet, vaan kaikki radiotaajuiseen häirintään kykenevät laitteet.
- Lisäksi Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenmaiden joukkojen osalta säädettäisiin tietyistä radio- ja häirintälaitteita koskeviin lupiin, tarkastuksiin ja ilmoituksiin liittyvistä poikkeuksista.

Sallittu yksityinen hallussapito

- Radiohäirintälaitteen käyttö, maahantuonti ja hallussapito olisi aina luvanvaraista.
- Luvan yksityiseen käyttöön voisi saada toimija, jolle on siihen laissa säädetty oikeus.
  - Esimerkiksi ydinvoimalaitoksen turvahenkilö ydinenergialain (990/1987) 7 v §:n perusteella (miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen).
- Luvan voisi saada myös tieteellisessä tai teollisessa tarkoituksessa tapahtuvaan tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan.
  - Tämä mahdollistaisi kansalliselle varautumiselle tärkeän kotimaisen tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan.
- Yksityisen toimijan tulisi luvan saamiseksi täyttää eräitä turvallisuus- ja luotettavuusvaatimuksia sekä antaa selvitys asiakkaistaan ja siitä, kuinka toiminnan aiheuttama haitta luvalliselle radioviestinnälle ja –määritykselle on estetty.
- Radiohäirintälaitteen luvaton hallussapito, maahantuonti ja käyttö olisi rangaistavaa radiolaiterikkomuksena.

Viranomaiskäyttö

- Viranomainen voisi saada luvan radiohäirintään tarkoitetun laitteen hallussapitoon ja käyttöön, jos se on tarpeen sen laissa säädetyn tehtävän hoitamiseen.
- Myös viranomaiskäyttö edellyttäisi lupaa Traficomilta.
  - Poikkeuksena Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos, jotka eivät tarvitsisi lupaa yksinomaan näiden käyttöön määrätyillä taajuusalueilla.
- Käyttö ei saisi aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa luvalliselle viestinnälle tai viestintäverkolle.
  - Lisäksi käytön tulisi olla perusteltua ottaen huomioon tehtävän tärkeys, käytöstä aiheutuva haitta ja muut tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttavat seikat.

Muutokset liittolaisten oikeuksiin

- Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenmaiden joukoilta poistettaisiin radio- ja häirintälaitteita koskevia ilmoitus- ja pätevyysvaatimuksia, jotka eivät ole tarkoituksenmukaisia ja joita ei ole käytännössä sovellettu niihin.
- Traficomilta poistettaisiin oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi liittolaismaiden joukkojen radiolaitteita ja häirintälaitteita.
- Naton ja sen jäsenmaiden joukkoja koskevat poikkeukset vastaisivat pitkälti Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta koskevaa sääntelyä.
- Taustalla Puolustushallinnon tahtotila soveltaa tässä yhteydessä Natoon ja liittolaismaiden joukkoihin samoja poikkeuksia kuin Puolustusvoimiin.
    - Naton kanssa tehtävää SA-sopimusta koskevan hallituksen esityksen suunniteltu voimaantulo (1.7.2026) ja puolustushallinnon kansainvälisestä harjoitustoiminnasta johtuvat tarpeet.

Eräitä muita muutoksia ja voimaantulo

- Traficomilta poistettaisiin oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi Supon siviilitiedusteluun käyttämiä häirintä- ja radiolaitteita.
- Traficomille annettaisiin oikeus jakaa muulle viranomaiselle välitystieto radioviestinnän häiriön kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle aiheuttaman uhkan torjumiseksi tai selvittämiseksi.
- Esitetään, että laki tulisi voimaan 1.7.2026.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Sami Makkonen
p. 0295 342 019
sami.makkonen@gov.fi
liikenne- ja viestintäministeriö